

som § 22 fastslaar, skal jeg erkende, at det kan være meget praktisk at have en Bestemmelse om, at Parterne skulle betale selv, hvis der ikke opnaas Enighed, men jeg tror, at det vilde være hensigtsmæssigt at udvide det derhen, at den Part, som en Bøldgiftskendelse gaar imod, skal hde et Bidrag til Afholdelse af Udgifterne, fordi jeg tror, at man ellers let kan risikere, at et Enigheds-kammer vil, navnlig i den første Tid, blive overløbet med en hel Mængde ganske ubehagelige Smaasager, som aldrig bør komme til Bedømmelse og Paafendelse paa den Maade, og jeg har ligeledes en lille Betænkelighed med Hensyn til, at Udgifterne skulle lægges paa Kommunerne, for saa vidt der affiges Kendelse; det kunde maaſte føre til, at der blev affagt en Del Kendelser, som ikke have ynderlig aktuel Interesse, netop for at slippe for at betale Udgifterne. Naar man forud er paa det rene med, at Parterne ikke ville acceptere Bøldgiftskendelsen, og saa længe der ikke er nogen Forpligtelse for dem til at acceptere den, risikere de jo i mange Tilfælde ikke stort ved at saa affagt en Kendelse. Jeg tror, at Fristelsen kunde af og til komme til Stede til at benytte den Udvej for at slippe for at betale selv; men det skal jeg indrømme, er kun Smaating.

I det store og hele kan jeg ikke nægte, at jeg har med stor Fornøjelse sat mig ind i Forslaget. Som jeg begyndte med, skal jeg slutte med at sige, at Forslaget bærer Vidnesbyrd om, at der er nedlagt et stort og godt Arbejde i dets Udarbejdelse og Fremstilling, og jeg tror med Sikkerhed at kunne sige, at vi ville i Løbet af en ret kort Aarrække komme til Foranstaltninger omtrent som de, der her ere foreslaaede, men jeg tror ganske vist ogsaa, at vi bør søge at komme til dem i omvendt Orden, nemlig ikke gennem Arbejdsretter til Enighedskamre, men omvendt gennem Enighedskamre med efterhaanden større og større Myndighed til Arbejdsretter, som kunne udvikle sig deraf, kun med den Forandring i Lovforslagets Princip, at de to Institutioner bør fornuftigvis ikke ledes af en og samme Formand, idet der maa kræves Betingelser i den ene Stilling, som ikke kunne forudsættes at være fyldestgørende i den anden. Med disse ikke overordentlig store Forandringer vil jeg med stor Glæde give min Tilslutning til Forslaget og kan kun hilse dets Fremkomst med Anerkendelse.

Sammenrich: Det foreliggende Forslag har jo allerede i Gaar faaet en ganske grundig Behandling, baade Hovedpunkterne

i det og ogsaa mange af Detaillerne, og der er ikke mindst fra den højtærede Justitsministers Side fremført adskillige Indvendinger mod Bestemmelserne og paabidt, at der paa væsentlige Punkter maa gøres Ændringer. Imidlertid har man tillige under den i øvrigt velvillige Kritik, der er fremkommen over Lovforslaget, ogsaa, saa fremkommer det mig, paa væsentlige Punkter undermineret det, jeg vil kalde Hovedtanke i Forslaget; naar jeg nu har ønsket Ordet, er det ikke saa meget for at gaa ind paa de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget, som fordi jeg for mit Vedkommende vil slutte mig til den Hovedtanke, der ligger i det, til det Maal, det har stillet sig. Jeg tror, at dette Formaal, det at søge at stæffe Enighed mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, er en Opgave, som i allerhøjeste Grad ligger for i Djebliffet. Der er efterhaanden kommen større og større Løshed i alle Forhold, ogsaa i Kontraktforhold, i den Grad, at det sikkert kan siges, at vi her staa over for en af Tidens store Brøst. Medens man tidligere til Dels maatte arbejde paa at komme bort fra Levingerne fra Trælletiden, er man nu paa Vej til at gaa til den modsatte Yderlighed, at gøre Individets Frihed større og større og dermed at gaa til en Slappelse af alle Bånd, der maa ende i fuldstændig Lovløshed. Det er noget, der gælder i store, som i smaa Forhold. Det er jo ganske sikkert, at netop i personlige Forhold — og det er jo tildels personlige Forhold, her er Tale om — maa Basis for Forstaaelse altid først og fremmest være, at man kan forliges. Men derfor behøver det ikke at være heldigt, at man tillige er bleven saa rask til ikke blot at tænke, men ogsaa straks at sige: Kunne vi ikke forliges, saa lad os skilles, der kan ikke være Tvivl om, at derved brydes mange Forhold, som i sig selv have en god Basis for at kunne bestaa videre. Naar der her er Tale om Forholdet mellem Arbejdsgivere og Arbejdere, er det naturligt at illustrere det ved at se paa Forholdet mellem Husbond og Ænde, som alle kende af egen Erfaring. Jeg tror, at de allerfleste maa have følt, at skal der være Stabilitet i et saadant Forhold, kræves der nogen og helst ikke for kort Opfigelsestid fra begge Parter, før det brydes, man bliver jo nemlig meget hurtigt klar paa, hvad der af den ene Part kan siges paa den anden, men der maa altid mere Tid til at saa Dje paa det, som kan forløse dermed. Gælder dette i Forholdet mellem Husbond og Ænde, saa gælder det maaſte i endnu højere Grad i Forholdet mellem